

ساعت شروع ۸: صبح	رشته : کلیه ی رشته ها	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: قرآن و تعلیمات دینی ۳ (دین و زندگی)
تاریخ امتحان : ۱۳۸۷/۳/۱	سال سوم متوسطه	
اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در (نوبت دوم) خرداد ماه سال ۱۳۸۷	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

	ترجمه عبارات قرآنی :	
۱	ما بر تو کتاب را به حق برای مردم نازل کردیم (۰/۵) پس هر کس هدایت شد به (نفع) خودش است (۰/۵)	۱
۱	عزت برای خدا و پیامبرش و مؤمنان است (۰/۵) اما منافقان نمی دانند. (۰/۵)	۲
	پیام عبارات قرآنی :	
۰/۵	پیامبر از پیروانش هیچ پاداشی جز دوستی با خاندانش نمی خواهد.	۳
۰/۵	علاوه بر قرآن در کتاب زبور آمده است که زمین به بندگان صالح و درستکار خداوند خواهد رسید.	۴
	تکمیل و ترجمه حدیث:	
۱	... امام زمانه مات مِیتةَ جاهلیة. (۰/۵) هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناخته باشد به مرگ جاهلی مرده است. (۰/۵)	۵
	پاسخ سؤالات کوتاه :	
۰/۵	کافی ، من لا یحضره الفقیه ، التهذیب ، الاستبصار (ذکر دو مورد کافیست ، هر مورد ۰/۲۵)	۶
۰/۵	پس از شهادت امام حسن عسکری (ع) در سال ۲۶۰ ، امامت حضرت مهدی (ع) آغاز شد. مرحله ی اول امامت ایشان که تا سال ۳۲۹ طول کشید ، " غیبت صغری " نامیده می شود. (۰/۵) یا دوره ای که امام عصر (عج) از طریق نائبان چهارگانه با شیعیان ارتباط داشتند. (ذکر یک تعریف کافی است)	۷
۰/۵	در عصر غیبت مرجعیت علمی در شکل " مرجعیت فقیه " (۰/۲۵) و حکومت اسلامی در چهارچوب " ولایت فقیه " تداوم می یابد. (۰/۲۵)	۸
۰/۵	دو عاملی که در انتخاب مرجع نقش اساسی دارد، دانش (۰/۲۵) و تقوای (۰/۲۵) اوست .	۹
۰/۵	کسانی که خود در احکام دینی متخصص نیستند ، به فقیهان مراجعه می کنند و مطابق با راهنمایی آنان عمل می نمایند. به این مراجعه پیروی یا " تقلید " می گویند. (۰/۵)	۱۰
۰/۵	۱- فقیه عادل و با تقوا بودن. (۰/۲۵) ۲- زمان شناس بودن (۰/۲۵)	۱۱
۰/۵	زیرا علاقه و محبت اولیه، چشم و گوش را می بندد و عقل را به حاشیه می راند، به گونه ای که فریادهای خیر - خواهانه ی او را نمی شنود. (۰/۵) (حُبُّ الشَّیْءِ یَغْمی وَ یَصِمُّ : علاقه ی شدید به چیزی آدمی را کور و کر می کند)	۱۲
۱	۱- اعلام رضایت دختر و پسرو اجباری نبودن ازدواج برای هیچ کدام ۲- فریب کاری نکردن درباره ی عیب هایی که ازدواج را باطل می کند . ۳- اذن پدر برای ازدواج دختر ۴- صداق یا مهریه ی زن (هر مورد ۰/۲۵)	۱۳
	پاسخ سؤالات تشریحی:	
۱	انسان به دنبال زندگی در جامعه ای است که روابطی عادلانه بر آن حاکم باشد و حق او مراعات شود تا هم بتواند استعدادهای خداداد خود را شکوفا کند (۰/۵) و هم کرامت، حرمت و عزت نفس وی مورد تعرض قرار نگیرد. (۰/۵)	۱۴
۱	پیامبران ، با وجود مقام و منزلتی که دارند، انسان اند و کارهای خود را با اختیار انجام می دهند و با بهره مندی از الطاف الهی چنان مرتبه ای از ایمان و تقوا را دارند که هیچ گاه به سوی گناه نمی روند. (۰/۵) همچنین از چنان بینش عمیقی برخوردارند که به خطا و اشتباه گرفتار نمی شوند. (۰/۵)	۱۵
۱	قرآن کریم با وجود اینکه حدود پانزده قرن پیش و در جامعه ای به دور از فرهنگ و دانش نازل شده در مورد همه ی مسائل مهم و حیاتی که انسان در هدایت بدان نیاز دارد، سخن گفته و چیزی را فروگذار نکرده است. (۰/۵) این کتاب فقط از امور معنوی و آخرت و رابطه ی انسان با خدا سخن نمی گوید، بلکه از زندگی مادی و دنیوی انسان ، مسئولیت های سیاسی و اجتماعی او نیز رابطه ی وی با انسان های دیگر سخن می گوید و برنامه ای جامع و همه جانبه را در اختیارش قرار می دهد. (۰/۵)	۱۶
	ادامه در صفحه دوم	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: قرآن و تعلیمات دینی ۳ (دین و زندگی)	رشته: کلیه ی رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
سال سوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۷/۳/۱	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در (نوبت دوم) خرداد ماه سال ۱۳۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۷	هر چه از زمان پیامبر فاصله بیشتر می شد شخصیت های اصیل اسلامی به خصوص اهل بیت پیامبر (ص) به انزوا کشیده می شدند (۰/۵) و افرادی که در تفکر و اندیشه یا در عمل و اخلاق یا در هر دو از معیارهای اسلامی به دور بودند در جامعه جایگاهی برجسته پیدا می کردند. این گونه شخصیت ها در دستگاه حکومت بنی امیه و بنی عباس صاحب موقعیت می شدند و به شهرت می رسیدند. (۰/۵)	۱
۱۸	بخش اصلی رهبری امام مربوط به قلمرو ولایت معنوی است. (۰/۲۵) ایشان که به اذن خداوند از اعمال انسان ها آگاه است به صورت های مختلف افراد مستعد و به ویژه شیعیان و محبان خویش را از امدادهای معنوی در جهت رشد و تعالی روحی برخوردار می سازد. (۰/۷۵)	۱
۱۹	جامعه ی منتظر به واقعیت های ناهنجار موجود "نه" می گوید (۰/۲۵) و به امید فردای درخشان تلاش می کند (۰/۲۵) جامعه ی منتظر، حکومت طاغوت را برنمی تابد درمقابل آن می ایستد و مقاومت می کند. (۰/۲۵) جامعه ی منتظر می کوشد در جهت همان نوع از جامعه ای که انتظارش را می کشد حرکت کند. (۰/۲۵)	۱
۲۰	حضرت علی (ع) می فرماید: ای مردم همانا من برگردن شما حقی دارم و شما نیز بر من حقی دارید و اما حق شما بر من این است که شما را نصیحت و راهنمایی کنم (۰/۲۵) و در آمدهای بیت المال را به شایستگی بین شما تقسیم کنم (۰/۲۵) و شما را آموزش دهم تا نادان ننمایید (۰/۲۵) و تربیت کنم تا یاد بگیرید. (۰/۲۵) و اما حق من بر شما این است که شما به بیت خود وفا کنید. (۰/۲۵) و مرا در پنهان و آشکار نصیحت و یاری کنید. (۰/۲۵) و هنگامی که شما را خواندم اجابت کنید (۰/۲۵) و هنگامی که فرمان دادم اطاعت نمایید. (۰/۲۵)	۲
۲۱	انسان صاحب کرامت و عزت همواره به سود نفس لوازم عمل می کند و تسلیم نفس اماره نمی شود اما انسان ذلیل در درون شکست می خورد و تسلیم نفس اماره می شود. (۰/۵) پس انسان گناهکار پیش از آنکه در مقابل عوامل بیرونی تسلیم شود ابتدا در خود می شکند و حقارت را پذیرا می شود. (۰/۵)	۱
۲۲	از آنجا که خداوند زن و مرد را برای زندگی در کنار هم آفریده تفاوت های تکمیل کننده در وجود آنها قرار داده و به یکدیگر نیازمند ساخته است. (۰/۵) این تفاوت ها به معنای برتری ذاتی یکی بر دیگری نیست بلکه برای ایفای نقش تکمیلی در خانواده و جامعه براساس ویژگی های زیستی و روان شناختی و بهره مندی مناسب و به جا از توانمندی های متفاوت آن دو است. (۰/۵)	۱
۲۳	معاشرت هایی که منشا آن تنها هوس های زودگذر است (۰/۵) این گونه معاشرت ها هر چند با عنوان هایی مانند شناخت روحیه ی همسر و امتحان او باشد نتیجه بخش نیست و آثار زیان بار دیگری دارد که به خاطر همان آثار خداوند اجازه این گونه معاشرت ها را نداده است. (۰/۵) در این معاشرت ها معمولاً احساسات در هر در نفر حاکم می شود هر طرف اصرار دارد خود را بهتر از آنچه هست نشان دهد تا محبوب دیگری واقع شود معمولاً هم بیشتر این معاشرت ها به سستی رابطه و جدایی می انجامند. (۰/۵)	۱/۵
	جمع نمره	۲۰

ضمن عرض خسته نباشید

مصححین گرامی نوشتن عین عبارات کتاب الزامی نیست، با توجه به مفهوم، نمره لحاظ شود

باسمه تعالی

اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

با سلام و احترام

درخصوص سؤال امتحان نهایی درس تعلیمات دینی و قرآن (۳) «دین و زندگی»

سال سوم متوسطه خواهشمند است دستور فرمایید در اسرع وقت در مورد سؤال ۲۱

اصلاحیه زیر به حوزه‌های تصحیح اعلام شود تا اقدام لازم معمول گردد.

چنانچه دانش آموزان به چگونگی برخورد انسان صاحب کرامت با نفس لوّامه اشاره کند

(۰/۵ نمره) و اگر به چگونگی برخورد نفس اماره اشاره کند (۰/۵ نمره) لحاظ شود.

با تشکر و احترام

طراحان